

GROOT GELUK ZIT VAAK IN KLEINE MOMENTEN

Afgelopen maart vierde ze haar 21^e verjaardag, maar het tempo waarmee violiste Noa Wildschut opstroomt in de internationale muziekwereld is duizelingwekkend. Ze dook op in twee documentaires, soleert bij prominente orkesten, wint de ene na de andere prijs, heeft een platencontract bij het grote Warner Classics op zak en wordt op affiches in de Verenigde Staten getypeerd als dazzling young virtuoso. Met een rugzak vol verwachtingen én pianiste Elisabeth Brauss is dit supertalent dan ook de gedroomde eerste gast van Dutch Delight. ➤

INTERVIEW: ROB KASTELEIJN | FOTO'S: ESTHER DE BRUIJN

impresariaat Harrison Parrot. Zij weet ontzettend veel over de muziekwereld en kan mij daarin goed adviseren. Bij elke beslissing stel ik mijzelf de vraag: vind ik het leuk, brengt het me verder? Mijn probleem is echter dat ik heel veel dingen leuk vind. Ik moet oppassen dat ik niet te veel ‘ja’ zeg, anders puilt mijn agenda voor je het weet uit. Alles moet in elkaar passen, qua reizen, maar ook qua repertoire dat ik moet voorbereiden. Dat is soms best wel een puzzel.”

Al op je elfde werd je omschreven als hét viooltalent van de toekomst. Dan ligt er toch een hele grote verwachting op je schouders.

“Die verwachting voel ik af en toe wel. Ik hoor vaak van mensen dat ze vinden dat ik er op het podium zo relaxed uitzie. Maar het is niet zo dat backstage alles altijd super relaxed en als vanzelf gaat. Natuurlijk zijn er onzekerheden, dingen die ik moet overwinnen, die ik wil verbeteren. Het is en blijft gewoon keihard werken. Dat zal voor iedere musicus zo zijn. Er is niet zoiets als een eindstation, er zullen altijd dingen zijn die je wilt verbeteren. Als musicus ben je iedere dag weer bezig om het allerbeste uit jezelf te halen, op zoek naar hoe je nog dieper in de essentie van een stuk kunt doordringen. Daarom ben ik ook zo blij met alle mensen die mij daar door de jaren heen bij hebben begeleid: mijn ouders, Coosje, Vera Beths en nu Antje Weithaas, een van de beste muziekpedagogen ter wereld bij wie ik sinds een paar jaar studeer aan de Hochschule für Musik Hanns Eisler in Berlijn. Maar het plezier blijft altijd overheersen. Ik denk regelmatig na over waarom ik doe wat ik doe. Het antwoord is dat ik hoop met mijn muziek liefde, schoonheid en emotie over te brengen. Ik denk dat muziek mensen bij elkaar kan brengen, dat het voor verbinding kan zorgen. Die mooie boodschap heb ik altijd voor ogen, ook op onzekere of lastige momenten.”

Het visuele is mede door social media ook in de klassieke muziek steeds belangrijker. Is dat iets waar jij mee bezig bent?

“Ik vind het best lastig hoe ik daarmee moet omgaan. Social media ervaar ik vaak als snel en eerlijk gezegd soms ook oppervlakkig. Aan de andere kant hoort het natuurlijk bij deze tijd en om mensen – en zeker jongeren – te bereiken moet ik er tot op zekere hoogte voor openstaan. Maar ook daarin probeer ik zoveel mogelijk bij mijzelf te blijven. Als ik een concert geef, gaat het om de muziek. Ik voel niet de urgentie om mijzelf op social media te promoten, te moeten nadenken over wat mensen leuk vinden om te zien of wat ze vinden van de jurk die ik droeg bij het laatste concert. Daar ben ik gewoon de persoon niet naar. Ik leef liever in het nu, zodat ik in de echte wereld kan genieten en mijn muziek voor mij kan laten spreken.”

Luister je veel naar andere violisten? Hoe zij stukken aanpakken?

“Het kan zeker verrijkend zijn om naar opnames van andere musicus te luisteren en concerten te bezoeken, maar als ik een stuk instudeer, wil ik eerst mijn eigen visie daarop creëren. Wat ik heel inspirerend vind is om interviews met collega-muzikanten te lezen. Gisteren heb ik een documentaire over de Duitse pianist en dirigent Lars Vogt gekeken (die op 5 september op 51-jarige leeftijd overleed aan kanker, red.). Ik ken hem persoonlijk niet erg goed, maar hij was al heel lang bevriend met Antje. Lars was een warm en bescheiden mens. Het is bijzonder om te horen hoe hij in het leven stond en welke rol muziek daarin had.”

Neem ons eens mee in een dag, of misschien een week, uit het leven van Noa Wildschut?

“O, dat verschilt heel erg. Ik ben vaak op reis en dan zien de dagen er totaal anders uit dan wanneer ik thuis ben. Als het goed is ga ik over een paar dagen naar Argentinië om te spelen met het Buenos Aires Philharmonic, maar het is nog steeds niet duidelijk of het doorgaat. Soms gebeuren dingen last-minute: dan word ik door mijn management gebeld met de vraag of ik kan invallen voor iemand die corona heeft bijvoorbeeld. Als ik thuis ben besteed ik veel tijd aan studeren. En ik ben redelijk wat tijd kwijt aan overleg met mijn manager: beslissingen over welke concerten we gaan doen, allerlei zaken die geregeld moeten worden enzovoort. Afgelopen week was ik druk met verhuizen – ik heb een nieuw appartement in Berlijn – dus had ik ook geen concerten. Dan probeer ik met vrienden af te spreken en gewoon lekker te ontspannen.”

Jouw concert met Elisabeth Brauss is het eerste in de reeks Dutch Delight, waarin het niet alleen draait om muziek, maar waarin je ook live wordt geïnterviewd. Vind je dat niet spannend?

“Ik vertel wel vaker bij concerten iets over de stukken of doe na afloop een interview, dus dat is op zich niet nieuw. Het leuke en slimme aan de opzet die Yoram heeft bedacht (Yoram Ish-Hurwitz, programmeur van SPOT Groningen én familie van Noa, red.), is dat we starten met het interview. Daardoor begint de avond heel open en ontspannen, het ijs is meteen gebroken. Bezoekers komen iets meer te weten over de mens achter de musicus, waardoor de afstand die er normaal vaak is tussen musicus en publiek wordt verkleind. Ik denk ook echt dat bezoekers na zo’n gesprek met andere oren naar het concert luisteren.”

Kun je iets vertellen over het programma dat je gaat spelen?

“Het is een Frans programma, behalve het werk van Joey Roukens. De drie stukken passen prachtig bij elkaar. *Poème* van Ernest Chausson is een fantasierijk werk, waarin een bijzondere, weidse sfeer wordt gecreëerd. Het is een beetje alsof je in een schilderij van Claude Monet duikt. De *Sonate voor viool en piano* van Francis Poulenc is nieuw op mijn repertoire. Het is een heel gaaf werk, je hoort het Franse impressionisme, maar het is ook romantisch en energiek. De *Vioolsonate* van Ravel is een van de bekendste uit het repertoire en een van mijn favoriete stukken. In het tweede deel verwerkte Ravel uit Amerika overgewaaide invloeden uit de blues en jazz. *Sarasvati* is een speciaal voor Elisabeth Brauss en mij geschreven compositie van Joey Roukens. De titel verwijst naar een mythische, verdwenen rivier uit het oude India, en naar de gelijknamige hindoeïstische godin van kennis, kunst, wijsheid en muziek. Het stuk begint als een klein beekje, maar wordt al snel een woest stromende rivier. De hele reis die de rivier aflegt, van de bron tot de zee waarin ze uitmondt, hoor je terug in de muziek. Het publiek reageert ook altijd enthousiast als we het spelen.”

Wacht even: een speciaal voor jullie geschreven stuk zei je? Hoe is dat gegaan?

“In 2019 ben ik door de European Concert Hall Organisation (ECHO) geselecteerd als Rising Star voor het seizoen 2019-2020. Onderdeel daarvan was dat er speciaal voor mij een stuk zou worden geschreven door een – in mijn geval – Nederlandse

componist. Het leek mij heel erg gaaf als Joey dat zou doen, dus heb ik hem benaderd. Hij was direct enthousiast.”

Spannend, want hij kon natuurlijk ook direct reageren op hoe jullie het uitvoeren.

“Ja dat was inderdaad een heel leuk proces. Normaal gesproken speel je werk van componisten die er niet meer zijn. Even met Beethoven bellen om te vragen wat zijn ideeën bij een stuk zijn zit er niet in. Met Joey kon dat wel. We hebben een aantal sessies met hem gedaan en dat zorgde voor een hele inspirerende wisselwerking. Het was erg leuk om samen met een stuk bezig te zijn en te horen wat Joey’s ideeën waren. En andersom hadden wij ook onze eigen interpretatie waardoor Joey soms iets hoorde dat hij niet had verwacht.”

Je reist veel, ontmoet beroemde musici: als je zo voor de vuist weg een bijzonder moment uit de afgelopen tien jaar mag kiezen, want schiet je dan als eerste te binnen?

“Oef, dat is een lastige vraag. Het klinkt misschien een beetje cliché, maar voor mij zit groot geluk vaak in kleine momenten. Dat je je ineens realiseert: dit is waarom ik muziek maak. Ik heb bijvoorbeeld een aantal projecten gedaan in Ecuador en Brazilië, waar ik muziek maakte met kinderen uit sloppenwijken. Dat is zo’n totaal andere wereld dan waar ik ben opgegroeid. Aan de ene kant voelde het ongemakkelijk om daar als bevoorrechte westerling te staan. Tegelijk was het heerlijk om met die kinderen samen te spelen, om te ervaren hoe je door muziek met mensen kunt communiceren en voor hoeveel vreugde en enthousiasme dat bij iedereen zorgde. Dat ontroerde me enorm. We leven in een gekke wereld. We hebben corona net achter ons, er woedt oorlog in Europa, er gebeurt zoveel om ons heen. Als mens voel ik mij soms heel klein tussen al dat soort grote gebeurtenissen. Muziek kan de wereld niet veranderen, het kan geen oorlog stoppen, maar het kan mensen wel dichterbij elkaar brengen. Op momenten dat dat gebeurt, voel ik me intens gelukkig.” ✖

Onder de titel Dutch Delight presenteert SPOT Groningen in de Kleine Zaal van De Oosterpoort een nieuwe serie concerten, die je laat kennismaken met de allergrootste klassieke-muziek-talenten van eigen bodem. Niet alleen met de prachtige muziek die ze spelen, maar ook met – zoals dat zo mooi heet – ‘de mens achter de musicus’. Lara Harbers gaat met hen in gesprek, waardoor je allerlei leuke, grappige en interessante weetjes hoort die je niet in een doorsnee concertprogramma of cd-boekje leest. Daarna zak je onderuit in je stoel om een uur lang met net iets nieuwsgierigere oren te genieten van prachtige klassieke muziek.

Noa Wildschut & Elisabeth Brauss donderdag 20 oktober, 20.15 uur

Lucie Horsch & Fuse donderdag 15 december, 20.15 uur

Ragazze Quartet (strijkkwartet) donderdag 23 maart, 20.15 uur

Thomas Beijer donderdag 20 april, 20.15 uur